

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 148/2022-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 10 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov o návrhu navrhovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Kovačovská s. r. o., Jazdecká 1, Chorvátsky Grob, v mene ktorej koná advokátka a konateľka JUDr. Antónia Kovačovská, proti rozhodnutiu Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. k. VP/191/21/K z 13. októbra 2021 takto

r o z h o d o l :

Rozhodnutie Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. k. VP/191/21/K z 13. októbra 2021 **p o t v r d z u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh navrhovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bol 16. februára 2022 doručený návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“ alebo „odporca“) č. k. VP/191/21/K z 13. októbra 2021 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“), ktorým mu podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) a čl. 9 ods. 17 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“) bola uložená pokuta 1 133 eur za to, že porušil povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, keď do 30. apríla 2021 nepodal písomné oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov (ďalej len „oznámenie“) za predchádzajúci kalendárny rok.

2. Ústavný súd návrh navrhovateľa uznesením č. k. II. ÚS 148/2022-19 z 30. marca 2022 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II.

Argumentácia navrhovateľa

3. Proti napadnutému rozhodnutiu výboru podal navrhovateľ tento návrh, v ktorom argumentuje:

a) Výbor v napadnutom rozhodnutí nedal na ním nastolené otázky jasnú a vyčerpávajúcu odpoveď, teda napadnuté rozhodnutie nie je náležite odôvodnené a podľa navrhovateľa je arbitrárne, nepreskúmateľné a v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“). Navrhovateľ vyčíta výboru interpretáciu zákonných ustanovení odlišne od ich znenia v neprospech navrhovateľa.

b) Navrhovateľ povinnosť podať oznámenie v zmysle čl. 7 ods. 1 ústavného zákona nemal, pretože mu funkcia člena dozornej rady obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], skončila 15. februára 2020, keď mu uplynulo 3-ročné funkčné obdobie, a nie až 9. júna 2020, keď bol z funkcie odvolaný, ako to nesprávne uvádza výbor. Poukazujúc na judikát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) publikovaný pod R 89/2018 (rozsudok č. k. 2 Obdo 17/2012 z 19. 6. 2012) argumentuje, že trojročné funkčné obdobie určené stanovami je záväzné a nemôže sa predĺžiť a po jeho uplynutí nie je možné uplatniť úpravu, podľa ktorej funkcia člena dozornej rady končí až zvolením nového člena dozornej rady na jeho miesto.

c) Z čl. 3 ods. 1 druhej vety ústavného zákona je zrejmé, že navrhovateľ mohol byť považovaný za verejného funkcionára maximálne do 15. februára 2021 (rok po skončení výkonu funkcie) tak na účel čl. 7 ústavného zákona, v ktorom je stanovená povinnosť podať oznámenie, ako aj na účel čl. 9 ústavného zákona, ktorý upravuje konanie pre porušenie povinnosti podľa čl. 7 ústavného zákona. Úlohou predmetného ustanovenia je stanoviť maximálnu možnú dobu, počas ktorej môže byť bývalý verejný funkcionár stále považovaný za verejného funkcionára, a tým ústavný zákon ohraničuje obdobie, dokedy sa na verejného funkcionára vzťahujú povinnosti vyplývajúce z čl. 7 a čl. 8 ústavného zákona a tiež dokedy podľa čl. 9 ústavného zákona je vôbec možné začať voči verejnému funkcionárovi konanie pre nepodanie oznámenia podľa čl. 7 ústavného zákona. Uvedené potvrdzuje samotný čl. 9 ústavného zákona, ktorý explicitne hovorí vždy len o konaní, ktoré je vedené proti verejnému funkcionárovi.

d) Aj keby bol navrhovateľ považovaný za verejného funkcionára podľa čl. 3 ods. 1 druhej vety ústavného zákona až do 15. februára 2021, tak je zrejmé, že verejným funkcionárom už po tomto dátume nemohol byť, a teda sa naňho nevzťahuje povinnosť podať oznámenie do 30. apríla 2021 vyplývajúca z čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, ktorý hovorí o povinnosti podať oznámenie „počas výkonu verejnej funkcie“ do 30. apríla každého kalendárneho roka za predchádzajúci kalendárny rok. Bez ohľadu na to, či verejná funkcia navrhovateľovi zanikla k 15. februáru 2020 alebo až k 9. júnu 2020, svoju funkciu už najneskôr od 10. júna 2020 fakticky nemohol vykonávať, pričom práve vykonávanie funkcie, nie len jej trvanie, je zákonným predpokladom pre uplatnenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona.

e) Ak by aj navrhovateľ pripustil nesplnenie povinnosti podľa ústavného zákona, čo však popiera, konanie podľa čl. 9 ústavného zákona nemohlo byť proti jeho osobe vôbec začaté, keďže ani pri aplikácii čl. 3 ods. 1 druhej vety ústavného zákona v čase začatia konania uznesením z 22. júna 2021 už navrhovateľ nemohol byť považovaný za verejného funkcionára, ktorým mohol byť buď len do 15. februára 2021 (rok po uplynutí funkčného obdobia) alebo maximálne do 9. júna 2021, t. j. rok po skončení funkcie odvolaním. Konanie podľa čl. 9 ústavného zákona proti bývalému verejnému funkcionárovi sa môže začať len do uplynutia jedného roka po skončení funkcie, teda v prípade navrhovateľa najneskôr do 9. júna 2021. Právny názor, v zmysle ktorého nemôže výbor viesť konanie, alebo dokonca vysloviť porušenie zákona a uložiť sankciu osobe, ktorá už nie je verejným funkcionárom, potvrdzuje aj čl. 9 ods. 13 ústavného zákona, ktorý prikazuje výboru zastaviť konanie voči verejnému funkcionárovi, ktorý sa pred hlasovaním vzdal verejnej funkcie, a teda v čase hlasovania už nie je verejným funkcionárom.

f) V prípade akceptácie výkladu výboru by zo zákona vznikli dve skupiny bývalých verejných funkcionárov. Do jednej by patrili tí bývalí verejní funkcionári, ktorí sa vzdali verejnej funkcie pred hlasovaním výboru, to znamená, že na začiatku konania ešte verejnými funkcionármi boli, v čase hlasovania však už nie, a napriek tomu by im pokuta udelená nebola, keďže konanie musí byť zo zákona zastavené. A do druhej skupiny by patrili tí bývalí verejní funkcionári, ktorí ani v čase začatia konania už neboli verejnými funkcionármi, nemali tak ani možnosť sa prípadne pred hlasovaním vzdať funkcie, aby sa vyhli pokute, a napriek tomu by im pokuta udelená bola. Dochádza tak k znevýhodňujúcemu prístupu výboru, ktorý nepotrestá rovnako za to isté pochybenie toho, kto sa vzdal funkcie tesne pred hlasovaním, a toho, kto bol napríklad odvolaný z funkcie ešte pred začatím samotného konania. Z dôvodu nerovného prístupu k navrhovateľovi a k iným funkcionárom spôsobil výbor porušenie navrhovateľových základných práv a slobôd, a teda jeho rozhodnutie nie je v súlade s ústavou.

g) Výbor tiež porušil čl. 9 ods. 5 ústavného zákona tým, že napadnuté rozhodnutie „*bolo navrhovateľovi doručené až dňa 20.01.2022 a tým nebola dodržaná zákonná 180 dňová lehota odo dňa začatia konania*“.

h) Z dôvodu nesúlady napadnutého rozhodnutia s ústavou alebo príslušnými právnymi predpismi a z dôvodu nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha jeho zrušenia a vrátenia vecí na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie výboru a replika navrhovateľa

III.1. Vyjadrenie výboru:

4. K návrhu podal výbor vyjadrenie, v ktorom uviedol, že napadnuté rozhodnutie je založené na úplne zistenom skutkovom stave a je vecne správne. Zotrval na svojom názore, že k skončeniu výkonu verejnej funkcie došlo u navrhovateľa 9. júna 2020, keď došlo k rozhodnutiu o jeho odvolaní z funkcie člena dozornej rady, pričom momentom skončenia výkonu verejnej funkcie sa v napadnutom rozhodnutí dostatočne zaoberal a riadne ho odôvodnil. Judikát najvyššieho súdu, na ktorý navrhovateľ odkazuje, práve naopak vyvracia tvrdenie navrhovateľa, keď navrhovateľ bol odvolaný z funkcie až po uplynutí funkčného obdobia určeného stanovami akciovej spoločnosti. Výbor poukázal na nedávnu rozhodovaciu prax ústavného súdu v konaniach pod sp. zn. III. ÚS 175/2022 a III. ÚS 153/2022, v ktorých ústavný súd návrhy navrhovateľov v obdobných veciach odmietol, pričom vyslovil právny názor, podľa ktorého čl. 3 ods. 1 ústavného zákona je potrebné vykladať v tom zmysle, že niektoré osoby sú povinné podať oznámenie aj v čase, keď už verejnými funkcionármi nie sú, keďže iba takouto interpretáciou možno dôsledne naplniť účel ústavného zákona. Ďalej argumentuje, že zjavnou nedôslednosťou delegovaného ústavodarcu sa do znenia ústavnej normy obsiahnutej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona dostali slová „počas jej výkonu“, a zastáva názor, že toto slovné spojenie je nutné vykladať tak, že verejní funkcionári, ktorým skončí funkcia v jednom roku, sú za tento rok povinní podať oznámenie do 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roka, a teda že za verejného funkcionára sa na účely ústavného zákona osoba považuje preto ešte ďalší rok, aby bola preverená jej činnosť za rok, v ktorom skončila výkon verejnej funkcie. Z toho vyplýva, že ide o ustanovenie stanovujúce splnenie povinností, a nie ohraničujúce moment aktívnej legitímácie orgánov na to oprávnených vo veci začať konanie

a rozhodnúť. Aj v zmysle spomínanej judikatúry ústavného súdu je výbor toho názoru, že je oprávnený vo veci začať konanie voči osobe, ktorá už nemá status verejného funkcionára za porušenie povinnosti v čl. 7 v súlade s čl. 9 ústavného zákona, lebo iba tak je možné preveriť dodržiavanie ustanovení ústavného zákona. V opačnom prípade by zostala časť výkonu verejnej funkcie nepokrytá.

III.2. Replika navrhovateľa:

5. Navrhovateľ využil možnosť podať k vyjadreniu výboru repliku, v ktorej uviedol, že judikát R 89/2018 si výbor vykladá nesprávne, keď z neho podľa navrhovateľa vyplýva, že funkčné obdobie členov dozornej rady určené stanovami sa nemôže predĺžiť a v takomto prípade nie je možné uplatniť úpravu, že po jeho uplynutí funkcia člena dozornej rady končí až zvolením nového člena dozornej rady na jeho miesto. Keďže stanovami záväzne určená trojročná doba uplynula 15. februára 2020, tak navrhovateľ skončil vo funkcii k tomuto dátumu, a nie k dátumu jeho odvolania z funkcie. Rozhodnutia ústavného súdu vo veciach sp. zn. III. ÚS 175/2022 a III. ÚS 153/2022, na ktoré výbor poukazuje, riešili iné prípady, ktoré nie sú totožné s vecou navrhovateľa, a preto nie sú ani v jeho veci aplikovateľné. Ak by zmyslom čl. 3 ods. 1 druhej vety ústavného zákona nebolo stanoviť lehotu, dokedy je podľa čl. 9 ústavného zákona možné začať voči verejnému funkcionárovi konanie pre porušenie povinností podľa čl. 7 ústavného zákona, toto ustanovenie ústavného zákona by bolo úplne zbytočné. Zmyslom ústavného zákona nemôže byť časovo neohraničená možnosť výboru na začatie konania podľa čl. 9 ústavného zákona. K argumentu výboru, podľa ktorého by časť výkonu verejnej funkcie ostala nepokrytá, uviedol, že priamo ústavný zákon takúto možnosť pripúšťa u tých verejných funkcionárov, ktorí sa vzdajú funkcie počas konania voči nim, ktoré je následne *ex lege* zastavené (čl. 9 ods. 13 ústavného zákona). Zároveň samotný výbor vytvoril skupinu privilegovaných funkcionárov, ktorí napriek tomu, že porušia totožnú povinnosť, ak výbor nedosiahne pri hlasovaní väčšinu, konanie sa rovnako *ex lege* zastaví (čl. 9 ods. 9 ústavného zákona) bez toho, aby bol výkon verejnej funkcie preverený a bez udelenia pokuty. Podľa názoru navrhovateľa napriek absencii explicitnej úpravy premlčacej doby na začatie konania voči verejnému funkcionárovi táto implicitne vyplýva zo znenia čl. 3 ods. 1 ústavného zákona, v zmysle ktorého na účel konania podľa čl. 9 ústavného zákona sa za verejného funkcionára považuje osoba aj rok po skončení aktívneho výkonu tejto funkcie. Ak teda konanie v zmysle čl. 9 ústavného zákona možno začať voči verejnému funkcionárovi, potom je možné ho začať len v lehote jedného roka po skončení výkonu jeho funkcie. Absencia explicitnej úpravy prekluzívnej či premlčacej doby na účel stíhania verejného funkcionára za porušenie jeho povinností vytvára na strane verejného funkcionára výraznú právnu neistotu, čo je v rozpore s princípmi demokratického právneho štátu. Ani potreba ochrany verejného záujmu nemôže v tomto prípade obstať a nemôže predstavovať bezbrehú možnosť štátu kedykoľvek iniciovať voči takejto osobe konanie.

IV.

Posúdenie dôvodnosti návrhu

6. V súvislosti s konaniami vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov ústavný súd stabilne judikuje, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií spočívajúci v zamedzení

vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014, I. ÚS 154/2019).

7. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním *sui generis* upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

8. Návrh navrhovateľa je založený na nasledujúcich štyroch ťažiskových argumentoch, v zmysle ktorých a) funkcia člena dozornej rady obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], navrhovateľovi skončila 15. februára 2020, keď mu uplynulo 3-ročné funkčné obdobie v zmysle stanov, a nie až 9. júna 2020, keď bol z funkcie odvolaný; b) navrhovateľ neporušil povinnosť podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona, pretože po 15. februári 2021 už nebol ani v zmysle čl. 3 ods. 1 ústavného zákona považovaný za verejného funkcionára, a teda sa naňho nevzťahuje povinnosť podať oznámenie do 30. apríla 2021 a zároveň svoju funkciu už najneskôr od 10. júna 2020 fakticky nemohol vykonávať, pričom práve vykonávanie funkcie, nie len jej trvanie, je zákonným predpokladom pre uplatnenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona; c) konanie podľa čl. 9 ústavného zákona nemohlo byť proti jeho osobe vôbec začaté, keďže v čase jeho začatia uplynula lehota jedného roka, počas ktorej sa osoba, ktorá vykonávala verejnú funkciu, považuje za verejného funkcionára (čl. 3 ods. 1 druhá veta ústavného zákona), a d) výbor porušil čl. 9 ods. 5 ústavného zákona tým, že napadnuté rozhodnutie navrhovateľovi doručil až po uplynutí zákonnej 180-dňovej lehoty.

9. Podľa čl. 3 ods. 1 ústavného zákona verejný funkcionár je na účely tohto ústavného zákona každý, kto vykonáva funkciu uvedenú v čl. 2 ods. 1. Na účely čl. 7 a 8 a na účely konania, ak sa porušili povinnosti podľa čl. 7 a 8, sa osoba, ktorá vykonávala verejnú funkciu, považuje za verejného funkcionára aj v období jedného roka odo dňa skončenia výkonu verejnej funkcie.

10. Podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu do 30. apríla každého kalendárneho roka podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok.

11. Podľa čl. 9 ods. 1 písm. a) ústavného zákona konanie o návrhu vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov vykonáva výbor, ak ide o verejných funkcionárov uvedených v čl. 2 ods. 1 písm. a) až n), p), r), u) až zp).

12. Podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona orgán, ktorý uskutočňuje konanie podľa odseku 1, začne konanie z vlastnej iniciatívy, ak jeho zistenia nasvedčujú tomu, že verejný funkcionár v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje alebo že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom.

13. Podľa čl. 9 ods. 5 prvej vety ústavného zákona orgán podľa odseku 1 rozhodne vo veci do 180 dní odo dňa začatia konania.

14. Podľa čl. 9 ods. 6 ústavného zákona ak sa v konaní preukázalo, že verejný funkcionár nesplnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené týmto ústavným zákonom alebo zákonom, alebo v oznámení podľa čl. 7 alebo čl. 8 uviedol neúplné alebo nepravdivé údaje, rozhodnutie obsahuje výrok, v ktorom sa uvedie, v čom je konanie alebo opomenutie verejného funkcionára v rozpore s týmto ústavným zákonom alebo zákonom, odôvodnenie a poučenie o opravnom prostriedku. Rozhodnutie obsahuje aj povinnosť zaplatiť pokutu podľa odseku 10.

15. Na tomto mieste sa ústavný súd musí vysporiadať s prvou kľúčovou otázkou, či navrhovateľ porušil povinnosť podať písomné oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona za kalendárny rok 2020 do 30. apríla 2021, t. j. v čase, keď už nebol verejným funkcionárom, keďže navrhovateľ bol odvolaný z verejnej funkcie 9. júna 2020, resp. podľa jeho tvrdenia mu funkcia zanikla už 15. februára 2020 uplynutím funkčného obdobia určeného stanovami obchodnej spoločnosti.

16. Podľa výroku zjednocujúceho stanoviska pléna ústavného súdu, ktoré bolo prijaté 7. júla 2010 uznesením č. k. PLz. ÚS 1/2010-10 (ďalej len „zjednocujúce stanovisko“), *„verejný funkcionár má po skončení výkonu funkcie povinnosť podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu za dobu výkonu funkcie v kalendárnom roku, v ktorom skončil aktívny výkon funkcie do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku“*.

17. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona. Ústavný zákon tak ustanovuje povinnosti počas aktívneho výkonu funkcie, po jeho skončení vrátane tzv. postzamestnaneckých povinností (typicky čl. 8 ústavného zákona). Počas celého obdobia, v každom momente aktívneho výkonu funkcie musí byť dodržiavaný ústavný zákon, a z tohto dôvodu musí byť jeho dodržiavanie kontrolované. Z tohto dôvodu je rozumné, že verejný funkcionár je po ukončení aktívneho výkonu funkcie povinný urobiť oznámenie aj za dobu výkonu funkcie v poslednom kalendárnom roku výkonu funkcie, a to do 31. marca nasledujúceho kalendárneho roku (PLz. ÚS 1/2010, II. ÚS 223/2010, II. ÚS 496/2013). S účinnosťou od 1. januára 2020 je tak povinný urobiť do 30. apríla nasledujúceho kalendárneho roku.

18. Z uvedeného vyplýva, že navrhovateľ ako verejný funkcionár, ktorého výkon verejnej funkcie skončil 9. júna 2020, bol povinný v záujme preverenia dodržiavania ústavného zákona v období medzi 1. januárom 2020 a 9. júnom 2020 podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona najneskôr do 30. apríla 2021. V opačnom prípade by uvedená časť jeho aktívneho výkonu funkcie nebola preverená, a tým by bol popretý účel ústavného zákona. Pretože navrhovateľ oznámenie za rok 2020 v uvedenej lehote nepodal (a nepodal ho vôbec), porušil tým povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona. V tomto ohľade je bez významu námietka navrhovateľa spochybňujúca dátum skončenia funkcie, v zmysle ktorej mu funkcia skončila už 15. februára 2020 uplynutím funkčného obdobia určeného stanovami obchodnej spoločnosti. Pre naplnenie hypotézy právnej normy obsiahnutej v čl. 7 ods. 1 ústavného zákona je relevantnou okolnosťou výkonu verejnej funkcie čo i len jeden deň v poslednom kalendárnom roku. Tvrdenie navrhovateľa, že verejný funkcionár je povinný podať oznámenie iba a len *stricto sensu* v čase, keď je reálne vo výkone funkcie, bolo rovnako vyvrátené zjednocujúcim stanoviskom, uznesením ústavného súdu č. k. PLz. ÚS 1/2010-10 zo 7. júla 2010.

19. Navrhovateľom prednesenú námietku o nerozhodnutí výboru v lehote 180 dní odo dňa začatia konania podľa čl. 9 ods. 5 ústavného zákona hodnotí ústavný súd ako zjavne neopodstatnenú. Z obsahu vyžiadaného spisu vedeného výborom pod sp. zn. VP/191/21/K ústavný súd zistil, že výbor začal proti navrhovateľovi konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona uznesením č. 935 z 22. júna 2021. Napadnuté rozhodnutie výboru bolo prijaté 13. októbra 2021, to znamená v lehote 180 dní odo dňa začatia konania stanovenej čl. 9 ods. 5 ústavného zákona.

20. Ústavný súd sa ďalej zaoberal ďalším ťažiskovým argumentom navrhovateľa, v zmysle ktorého konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona voči nemu nemalo byť vôbec začaté, keďže v čase vydania uznesenia výboru č. 935 z 22. júna 2021 už uplynula doba jedného roka od skončenia výkonu verejnej funkcie, dokedy bol považovaný za verejného funkcionára na základe zákonnej fikcie (čl. 3 ods. 1 ústavného zákona). Argumentácia navrhovateľa hovorí o takej interpretácii čl. 3 ods. 1 druhej vety ústavného zákona, v zmysle ktorej sa obdobím jedného roka od skončenia výkonu verejnej funkcie verejného funkcionára určuje akási „premlčacia doba“ pre oprávnenie výboru začať konanie pre porušenie povinností podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona.

21. Rozdielne právne názory v doterajšej rozhodovacej praxi ústavného súdu v súvislosti s odpoveďou na otázku, či je možné začať konanie o sankcii aj po uplynutí lehoty stanovenej v čl. 3 ods. 1 druhej vety ústavného zákona, viedli ústavný súd k prijatiu zjednocujúceho stanoviska (uznesenie č. k. PLz. ÚS 4/2022 z 23. novembra 2022), v ktorom ústavný súd rozhodol, že „*Článok 3 ods. 1 vetu druhú ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov je potrebné chápať ako časovú úpravu deliktúálnej spôsobilosti dotknutej osoby, teda jej zodpovednosti za porušenie povinností alebo obmedzení vyplývajúcich z ústavného zákona, ktorého následkom je uloženie sankcie. Označené ustanovenie však nevymedzuje lehotu na začatie ani na skončenie konania o uložení sankcie.*“. Plénum ústavného súdu sa stotožnilo s právnym názorom vysloveným v uznesení č. k. III. ÚS 153/2022-18 z 10. marca 2022, v zmysle ktorého pri absentujúcej úprave časového ohraničenia pre uplatnenie kontrolnej kompetencie výboru je pri riešení kolízie medzi zmyslom ústavného zákona, ktorým je preverenie dodržiavania povinností a obmedzení pri výkone verejnej funkcie, a princípom právnej istoty potrebné vždy vychádzať z časových okolností konkrétneho prípadu, pretože takto zostáva v čo najširšej miere zachovaná každá z dotknutých ústavných hodnôt. Pri skúmaní časových súvislostí prípadu je tiež potrebné prihliadnuť na princípy správneho trestania.

22. Aplikujúc uvedené východiská na vec navrhovateľa, navrhovateľ ako verejný funkcionár, ktorý vykonával verejnú funkciu v roku 2020, bol povinný podať oznámenie podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona najneskôr do 30. apríla 2021. Výbor sa so skutočnosťou, že verejný funkcionár nepodal oznámenie v lehote stanovenej ústavným zákonom, oboznámil 22. júna 2021 pri rokovaní o „*Prehľad Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií o došlých oznámeniach funkcií, zamestnaní, činnosti a majetkových pomeroch verejných funkcionárov k 30.4.2021 za rok 2020 a za máj - jún 2021*“ a v ten istý deň začal proti navrhovateľovi konanie podľa čl. 9 ods. 2 písm. a) ústavného zákona uznesením č. 935 z 22. júna 2021 a následne 13. októbra 2021 prijal napadnuté rozhodnutie. V posudzovanej veci tak výbor začal konanie necelé dva mesiace po uplynutí lehoty, v rámci ktorej mal navrhovateľ oznámenie podať, a vo veci rozhodol napadnutým uznesením necelé štyri mesiace odo dňa začatia konania. Po preskúmaní časových súvislostí prerokovávanej veci ústavný súd konštatuje, že výbor začal konanie

pre nesplnenie povinností podľa ústavného zákona proti navrhovateľovi a zároveň prijal rozhodnutie o uložení sankcie v primeranej lehote. Časové aspekty prípadu navrhovateľa teda nesignalizujú také porušenie princípu právnej istoty, ktoré by odôvodňovalo záver ústavného súdu o rozpore napadnutého uznesenia s ústavou, resp. ústavným zákonom. V tejto súvislosti zároveň ústavný súd poukazuje na konania vedené ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 153/2022 a sp. zn. III. ÚS 175/2022, v ktorých ústavný súd, vychádzajúc z identických časových okolností súvisiacich s postupom výboru pri vyvodzovaní zodpovednosti za nesplnenie povinností podľa ústavného zákona ako v prerokováwanej veci, dospel k totožnému právnemu záveru.

23. Ako *obiter dictum* ústavný súd opätovne (pozri napr. č. k. II. ÚS 789/2016 z 2. marca 2017) apeluje na ústavodarcu, aby v záujme naplnenia princípu právnej istoty zabezpečil odstránenie nedostatku právnej úpravy a pre ukládanie sankcií podľa ústavného zákona zadefinoval primerané premlčacie doby, tak ako to je u iných verejnoprávnych deliktov [napr. prvá veta § 20 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov alebo § 87 Trestného zákona].

24. Vzhľadom na uvedené ústavný súd napadnuté rozhodnutie príslušného orgánu verejnej moci uznesením podľa § 239 ods. 1 zákona o ústavnom súde potvrdil, keďže zistil, že je v súlade s ústavou a príslušnými právnymi predpismi vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu